

فرم مراحل طرح بحث جلسات قرارگاه

* مرحله اول * مسأله یابی *

موضوع: نقش نوجوان در تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی

هدف مورد انتظار: ارتقاء سطح نگرش و تعلق نوجوان نسبت به انقلاب اسلامی و بیداری اسلامی بر محور تبیین حق و باطل

		مخاطب: نوجوان و جوان دبیرستانی	پسر ■ دختر ■
الف: دلایل بروز مشکل در مخاطب (ریشه‌ها و زمینه‌ها)	<p>انقلاب اسلامی ایران یک تحول بزرگ هم در عرصه بین‌المللی و هم در عرصه داخلی بود. آرمان‌های انقلاب در سطحی فراتر از تربیت فردی و اجتماعی انسان ایرانی بود. لذا تربیت متناسب با آن تحقق نیافته بود، درحالی‌که نیازمند یک تربیت اساسی متناسب با آن آرمان‌ها است. و همچنین این انقلاب و آرمان‌های آن متفاوت از نگاه اندیشمندان بزرگ جهان است. از این رو بسیاری از افراد داخلی و خارجی این آرمان‌ها را برنمی‌تابند و مضافاً اینکه ما کارهای فاخر در خور توجه در راستای جلب توجه نوجوانان در تعلق به آرمان‌های انقلاب، به‌وجود نیاورده‌ایم.</p>		
	<p>امروزه دیدگاه نوجوانان ما نسبت به آرمان‌های انقلاب متفاوت است به همین جهت در یک دسته مشخص قرار نمی‌گیرند. به‌طور کلی حداقل سه دسته‌اند: الف. آرمان‌گرا ب. بی‌تفاوت ج. مخالف. به‌نظر می‌رسد اکثر اعضای فعال انجمن اسلامی دارای سطحی از آرمان‌گرایی هستند که می‌بایست بیشتر شود. اما این اعضا با مشاهده برخی از مشکلات اقتصادی و بی‌عدالتی‌ها و شاید تحت تأثیر القانات دشمنان خارجی و داخلی از طریق شبکه‌های ماهواره‌ای و اینترنتی و حتی پیامک‌های تلفن همراه و یا شایعات عمومی، نسبت به آرمان‌ها و اهداف انقلاب کمی دلسرد شوند.</p>		

ج: فرصت‌ها و نقاط مثبت شخصیت مخاطب	<p>فرصت زمانی: مناسبت‌ها، ماه رمضان، محرم، ایام امتحان و ... .</p> <p>فرصت مکانی: مسجد یا نماز خانه، حیاط مدرسه، باغ و ... .</p> <p>نقاط مثبت شخصیت مخاطب:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. دوست دارد مقتدر و قوی باشد. ۲. دوست دارد محبوب باشد. ۳. میل به آرامش ۴. میل به نشاط و شادابی. ۵. عواطف و احساسات قوی دارد. ۶. لذت طلب است. ۷. کمال طلب است. ۸. علاقه به هیجان‌ات. ۹. دوست دارد دیگران به او اعتماد کنند. ۱۰. دوست دارد دیگران به او توجه کنند و شخصیت دهند. ۱۱. زیبایی‌ها را دوست دارد. ۱۲. دوست دارد پاک باشد. ۱۳. نوگرا است. ۱۴. گذشت و ایثار خوبی دارد. ۱۵. میل کمک به دیگران. ۱۶. به شدت تحت تأثیر رفیق است. ۱۷. زود رنج و حساس می‌باشد. ۱۸. ممتاز شدن برایش خیلی مهم است. ۱۹. خانواده دوست است. ۲۰. پست و مقام و مدرک برایش خیلی مهم است. 	
د: آثار مثبت و منفی موضوع	<p>آثار مثبت:</p> <p>این موضوع نقش بسیار زیادی در نقش‌آفرینی و آینده انقلاب و فرد دارد.</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. ایجاد بصیرت در مخاطب ۲. ایجاد تعلق خاطر به انقلاب در مخاطب ۳. ایجاد حسن حرکت و اقدام در مسیر آرمان‌های انقلاب 	<p>آثار منفی:</p> <p>- برداشت تعارض آمیز میان توجه به آرمان‌های انقلاب و آرمان‌ها و برنامه‌های فردی.</p> <p>- عدم تلقی صحیح از آرمان‌های انقلاب و مسیر رسیدن به آن با وضعیت موجود.</p> <p>- عدم توانایی در ایجاد تناسب و اولویت‌بندی میان آرمان‌های انقلاب اسلامی و برخی ضعف‌های موجود.</p>
ه: آسیب شناسی بحث (شبهات - موانع و مشکلات)	<p>آسیب‌های موجود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. مشاهده برخی بی‌عدالتی‌ها مانند اختلاس سه هزار میلیاردی. ۲. القائات دشمنان از طریق ماهواره‌ها و شبکه‌های مجازی در ناکارآمدی نظام. ۳. اختلاقات میان مسئولان. ۴. فراموش شدن شعارهای انقلاب و رفاه‌طلبی مسئولان. ۵. ترس از حمله نظامی غرب و اسرائیل. ۶. ترس از آینده شغلی خود و اطرافیان. ۷. عدم توجیه مخاطب نسبت به آرمان‌ها، از طریق رسانه، کتاب، مطبوعات، ماهواره، شبکه‌های مجازی و ... . ۸. البته بد توجیه کردن، بد سخن گفتن، تحکمی طرح کردن آن و عدم توجه به شبهات ذهنی مخاطب موجب رنجش خاطر مخاطب می‌شود. 	

۱. توجه به «اعتماد به نفس»، «نگاه خوشبینانه به آینده» و «امید» در مخاطب
۲. بیان دستاوردهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، نظامی و امنیتی انقلاب نسبت به دویست سال اخیر ایران، (نتیجه عمل به آرمان‌ها و تحقق آنها بوده است)
۳. توجه دادن مخاطب به مشکلات در سر راه تحقق آرمان‌ها (پیچیدگی شرایط اجتماعی + تعارض منافع + تضاد عملکردها)
۴. توجه به نقش نوجوانان در تحقق آرمان‌های انقلاب = اصل خودانگیختگی + هویت بیداری و احساس نقش‌آفرینی بودن در مسیر انقلاب

منابع:

۱. مرتضی مطهری، مجموعه آثار، جلد ۲۴.
۲. عباسعلی عمید زنجانی، انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن
۳. منوچهر محمدی، تحلیلی بر انقلاب اسلامی، تهران: امیر کبیر.
۴. جمعی از نویسندگان، انقلاب اسلامی ایران، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.
۵. علامه مصباح یزدی؛ «انقلاب اسلامی، جهشی در تحولات سیاسی تاریخ» با ۴۸۵ صفحه در قطع وزیری، موسسه امام خمینی.
۶. آیت‌الله مصباح یزدی، انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن، بر اساس سلسله سخنرانی‌های حضرت آیت‌الله مصباح یزدی پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران تنظیم شده است. این مجموعه به همت حجت‌الاسلام آقای قاسم شبان‌نیا تدوین و نگارش یافته و توسط انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) در قطع وزیری و جلد شومیز، با ۲۸۸ صفحه در تابستان ۱۳۸۶ چاپ و منتشر شده است.
۷. مقام معظم رهبری، معارف انقلاب اسلامی.

- محتوایی: ————— ← استدلالی □ علمی □ تعبدی □ عاطفی □ تلفیقی ■
- روشی: ← آرایه ← ادبی □ محاوره‌ای □ خطابی □ تمایلی □ تلفیقی ■
- ← اللقاء ← مستقیم ■ غیر مستقیم ■

توضیحات: مهم‌ترین مسأله ایجاد فضایی مناسب برای محاوره، گفتگو، بحث آزاد میان دانش‌آموزان است تا؛

۱. هم مطالب خود را مورد سنجش قرار دهند ۲. هم جرأت اظهار نظر پیدا کنند ۳. از نظرات و تفکرات دوستان دیگر خود مطلع شوند ۴. قدرت تحلیل و سنجش به‌دست آورند ۵. به اشکالات خود پی ببرند ۶. احساس آزادی و تعلق خاطر پیدا کنند.

فرم مراحل طرح بحث جلسات قرارگاه

* مرحله دوم * طرح مسأله *

موضوع: نقش نوجوان در تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی

هدف مورد انتظار: ارتقاء سطح نگرش و تعلق نوجوان نسبت به انقلاب اسلامی و بیداری اسلامی بر محور تبیین حق و باطل

توضیح چگونگی ارتباط با مسأله‌یابی و مطالب قبل و بعد و علت انتخاب قالب‌ها	موضوع	موضوع	
<p>طرح یک سؤال و ایجاد فضای گفتگو و تفکر آزاد و انتقادی در کلاس تا مخاطب بتواند آنچه در دل و ذهنش می‌گذرد را با خیالی آسوده بیان کند.</p> <p>مربی یک طراح سؤال خوب و مدیر خوبی برای جلسات است نه یک کسی که فقط اطلاعات انتقال می‌دهد.</p>	<p>طرح یک پرسش دقیق، کاربردی و جذاب به نظر شما مردم ایران چرا انقلاب کردند؟</p> <p>به عبارت دیگر چرا انقلاب اسلامی ایران مهم است و ابرقدرت‌ها این همه با آن بد هستند؟</p> <p>با کلامی روشن‌تر:</p> <p>راز و ریشه اصلی تحریم‌ها، دشمنی‌ها و کارشکنی غربی‌ها علیه ایران چیست؟</p>	<p>شروع‌ها و ایجاد انگیزه قصه‌گویی</p> <p>خاطره</p> <p>شعر</p> <p>نثر ادبی</p> <p>دعا</p> <p>طنز</p> <p>ابهام</p> <p>سؤال</p> <p>تعریف مطلب</p> <p>ضرورت مطلب</p>	<p>مقدمه</p>
<p>نقش مربی باید همان مربی باشد، نه ارائه دهنده اطلاعات. شاگرد و مخاطب را باید تربیت کرد «هر آنچه خود دارد را باید هدایت کرد»</p> <p>مشکل نوجوان و جوان ما همه‌اش کمبود اطلاعات نیست بلکه نداشتن تحلیل مناسب است.</p> <p>تحلیل هم آموزشی نیست بلکه کسب مهارت است.</p> <p>مهارت تحلیل را به مخاطب باید داد «ماهی‌گیری نشان بده نه ماهی را»</p>	<p>روش تقسیم + تعریف + تحلیل</p> <p>پاسخ‌های احتمالی دانش‌آموزان و مخاطبان:</p> <p>۱. به خاطر اسلام‌خواهی ملت ایران</p> <p>۲. به خاطر عدالت خواهی ملت ایران</p> <p>۳. به خاطر ظلم‌ستیزی ملت ایران</p> <p>۴. ایران الگوی مستضعفان</p> <p>۵. ایران زیربار زور نمی‌رود</p> <p>۶. به خاطر انرژی هسته‌ای</p> <p>و دهها پاسخ دیگر که می‌توانند به این پرسش‌ها بدهند</p> <p>مربی باید نکات کلیدی که با آرمان‌های انقلاب تطبیق می‌کند را در گوشه تابلو (تخته سیاه) یادداشت کند که براساس آن‌ها به تحلیل و تفسیر آرمان‌های انقلاب بپردازد</p> <p>جمع‌بندی:</p> <p>۱. اسلام‌خواهی</p> <p>۲. عدالت طلبی</p> <p>۳. ظلم‌ستیزی</p> <p>۴. صلح جهانی</p> <p>۵. گسترش ایمان و معنویت</p> <p>۶. دفاع از دین</p> <p>۷. پیشرفت و توسعه ایران</p> <p>۸. معرفی ارزش‌های الهی - انسانی</p> <p>۹. الگو برای ملت‌های مستضعف جهان</p>	<p>سؤال</p> <p>بیان موضوع</p> <p>نظریه‌پردازی</p> <p>تقسیم و تنظیم</p> <p>انتخاب قالب مناسب</p> <p>انواعی</p> <p>درد و درمان</p> <p>تنوعی</p> <p>بارش فکری</p>	<p>طرح مسأله</p>

<p>حل مسأله (افتتاح اندیشه)</p>	<p>جواب سؤال نقد و بررسی تجزیه و تحلیل موضوع ساختار شکنی ذهنی ارایه آمار و ارقام استدلال و برهان تعلیل و توجیه استناد و تأکید انتخاب قالب مناسب مقایسه‌ای تشبیهی تقریر و تحریر ایجاد تنوع با (حکایت، طنز، شعر، خاطره، دعا، معما، اجرای مسابقه و...) نقطه اوج محتوایی</p>	<p>اگر آرمان‌های انقلاب این آرمان‌ها است یک پرسش دیگری مطرح می‌شود: آیا من به عنوان یک دانش‌آموز می‌باید نسبت به این آرمان‌ها بی‌تفاوت باشم، دغدغه‌مند باشم یا برای تحقق آن‌ها اقدام کنم؟ پاسخ: نوجوانی می‌تواند در سرنوشت کشور فعال و مؤثر باشد که: ۱. آرمان‌های کشور و انقلابش را بشناسد (آگاهی داشته باشد) ۲. با آن آرمان‌ها ارتباط معنوی و همبستگی روحی داشته باشد (انگیزش داشته باشد) ۳. برای تحقق آن آرمان‌ها، اهل قلم و عمل باشد و زمینه‌های تحقق آرمان‌ها را فراهم سازد. پرسش: چه دانش‌آموزی می‌تواند در تحقق آرمان‌ها مؤثر باشد: ۱. اهل علم، بینش و بصیرت باشد ۲. اهل تهذیب، ایمان و معنویت باشد ۳. اهل تحرک، پویایی و ورزش باشد</p>	
<p>خاتمه و جمع‌بندی</p>	<p>گاهی لازم گاهی غیر لازم</p>	<p>۱. حتما جلسات گروهی اداره شود. ۲. مدیریت خوب بسیار مهم است. ۳. گاهی لازم است که تحمل بالایی برای شنیدن حرف‌های بی‌حساب و کتاب داشته باشیم. ۴. گاهی لازم است که از روانشناسی افراد و ذهن‌خوانی افراد استفاده کنیم. ۵. گاهی لازم است که پاسخ‌های مخاطب را تازه و جدی تلقی کنیم و در سطح کلاس از آن‌ها دفاع کنیم.</p>	
<p>تکلیف</p>	<p>حیطه شناختی حیطه عاطفی حیطه رفتاری</p>	<p>علم تهذیب ورزش</p>	
<p>توضیحات</p>		<p>در موقع اجرای برنامه باید این نکات رعایت شود. (تحریک احساس) ۱. گرفتن حس مورد نظر. ۲. هماهنگی لحن با محتوا و حسن مورد نظر ۳. هماهنگی لحن و محتوا و حس با حرکات دست و چهره و چشم و ... ۴. رعایت اوج و فرود صدایی. ۵. رعایت و تنظیم سرعت و فرصت. ۶. گره زدن با مخاطب.</p>	

درسنامه نقش نوجوان در تعلق به آرمان‌های انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی ایران یکی از شگفت‌انگیزترین پدیده‌های سیاسی در زمان حاضر به شمار می‌رود. در زمانی که تصور می‌شد مذهب و ارزش‌های مذهبی در حال فراموشی هستند و توانایی برانگیختن مردم بر ضد حکومت‌های فاسد را از دست داده‌اند و مردم هم اقبال به ارزش‌های مادی را جایگزین ارزش‌های دینی و متعالی کرده‌اند، در خاورمیانه انقلابی مذهبی به وقوع پیوست که دانشمندان حوزه سیاست و سیاستمداران کهنه‌کار را با شگفتی عظیمی مواجه کرد. و نظریه‌پردازان انقلاب را مجبور کرد به تجدید نظر در تئوری‌های خود بپردازند.

بدون تردید انقلاب ما ماهیت اسلامی دارد. نگاهی به ریشه‌ها، شعارها و رهبری این انقلاب، روشن می‌شود اهداف این انقلاب همان اهداف کلی اسلام و همان اهداف انقلاب صدر اسلام به رهبری پیغمبر اکرم است. از این رو این انقلاب با هیچ انقلابی از انقلاب‌های قرون اخیر مانند انقلاب کبیر فرانسه، انقلاب اکتبر روسیه و انقلاب فرهنگی چین قابل قیاس نیست و تنها با انقلاب صدر اسلام قابل مقایسه است. اگر اهداف آن انقلاب‌ها را نیز دارد، در قالب و شکل اسلامی دارد.

آرمان‌های انقلاب اسلامی را از خلال شعارهای مردم در دوران پیروزی و پیام‌های رهبران سیاسی و فکری به خصوص رهبری منحصر به فرد امام خمینی^۱ با استفاده از روش تحلیل محتوا می‌توان شناخت.

مهم‌ترین آرمان‌های انقلاب در حوزه‌های سیاست، اجتماع، فرهنگی و اقتصادی عبارتند از:

الف. آرمان‌های فرهنگی و اجتماعی

آرمان‌های فرهنگی - تربیتی عمده‌ترین حوزه تأملات نظری انقلابی‌ها را تشکیل می‌دهد و از این حیث انقلاب اسلامی کاملاً متأثر از رهیافت فرهنگی اسلام است، آن جا که اسلام خود را دین انسان ساز معرفی می‌نماید. بر همین اساس امام^۱ «تربیت انسان صالح» را در راس برنامه‌های انقلابی‌اش قرار داده، صریحاً اظهار می‌دارد:

«آن قدر که انسان غیر تربیت شده مضر است به جوامع، هیچ شیطانی و هیچ حیوانی و هیچ موجودی آن قدر مضر نیست و آن قدر که انسان تربیت شده مفید است برای جوامع، هیچ ملائکه‌ای و هیچ موجودی آن قدر مفید نیست. اساس عالم بر تربیت انسان است»^۱

شهید مطهری، در تبیین این بعد از انقلاب اسلامی بیان داشته‌اند: معنویت از ارکان واقعی این انقلاب بوده و مایه حیات انسان می‌باشد، لذا تحقق یک جامعه اسلامی که در آن ارزش‌های الهی نمود تام دارند، به پرورش انسان‌هایی منوط است که به آداب و ارزش‌های اسلامی مزین باشند.^۲ به تعبیر دیگر «حکومت صالحان» از این حیث حکومتی است که در آن افراد به ایمان الهی تمسک جسته، تهذیب نفسانی را پیشه خود ساخته و به طور کامل ارزش‌های الهی را بر مملکت وجودی خویش مسلط ساخته‌اند به گونه‌ای که در آن از خودبینی و غول سرکش «منیت» هیچ گونه خبری نیست.

مطلب فوق از این حیث قابل توجه می‌نماید که در بینش‌های غیر الهی امر خطیر پرورش انسان‌ها به فراموشی سپرده می‌شود و معمولاً مسائل اقتصادی، سیاسی و... به غلط در کانون تحلیل‌ها و حرکات انقلابی قرار می‌گیرند، در حالی که امام خمینی^۱ اصل اولیه را بر تحول افراد گذارده صراحتاً می‌فرماید:

«تمام عبادات وسیله است ... که آنچه بالقوه است و لب انسان است به فعلیت برسد و انسان بشود ... یک انسان الهی بشود.»^۳

از این رو مهم‌ترین آرمان‌های فرهنگی و اجتماعی انقلاب اسلامی عبارتند از:

۱. صحیفه نور، ج ۱۴، ص ۱۰۳.

۲. ر. ک: مرتضی مطهری، پیرامون جمهوری اسلامی، تهران، صدرا، ص ۶۰ و ۱۷۲ و ۱۷۴.

۳. امام خمینی، تفسیر سوره مبارکه حمد، ص ۵ - ۷۴.

۱. ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی بر اساس ایمان و تقوا؛
۲. ایجاد استقلال فرهنگی و خودباوری و پرهیز از غربزدگی و شرق‌گرایی (نه شرقی نه غربی جمهوری اسلامی)
۳. مبارزه با مظاهر فاسد و تباهی؛
۴. ایجاد هویت اصیل اسلامی - ایرانی برای مردم و مشارکت دادن آنها در سرنوشت خویش؛
۵. بالا بردن سطح آگاهی‌های عمومی با استفاده صحیح از مطبوعات و رسانه‌های گروهی؛ آموزش و پرورش و تربیت رایگان برای همه در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی تا سرحد خودکفایی کشور؛ تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان.
۶. رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای عموم در زمینه‌های مادی و معنوی؛
۷. ایجاد نظام اداری صحیح اسلامی و حذف تشکیلات غیر ضروری؛
۸. تأمین حقوق همه جانبه افراد و ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای عموم و تساوی همه در برابر قانون؛
۹. توسعه و تحکیم برادری اسلامی و تعاون عمومی بین مردم؛
۱۰. تدوین قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی و سیاسی بر اساس موازین اسلامی؛
۱۱. برقراری حقوق مساوی برای مردم بدون توجه به قوم، قبیله، رنگ، نژاد و زبان؛
۱۲. برخورداری تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، حوادث و سوانح و خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره؛
۱۳. آزادی‌های اجتماعی از جمله آزادی کار و حق دادخواهی برای هر فرد؛
۱۴. از بین بردن مراکز و مظاهر فساد در جامعه، برچیدن سفره ارتشا و تملق، احیای مفاهیم دینی هم چون جهاد و شهادت.

ب. آرمان‌های سیاسی

مهم‌ترین آرمان‌های سیاسی انقلاب اسلامی عبارتند از:

۱. براندازی نظام سلطنتی و ایجاد حکومتی دینی و مستقل بر پایه معارف ناب اسلامی و ولایت فقیه؛
۲. اداره امور کشور بر اساس ولایت، شورا، دعوت به خیر و امر به معروف و نهی از منکر؛
۳. ایجاد آزادی و استقلال سیاسی و نفی هرگونه ستم‌گری، ستم‌کشی، سلطه‌گری و سلطه‌پذیری؛
۴. ایجاد امنیت داخلی و بین‌المللی برای مردم و جامعه ایرانی؛
۵. آزادی نشریات، مطبوعات اجتماعات و راهپیمایی‌ها و تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون؛
۶. اتکا به آرای عمومی در اداره کشور و مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت خویش؛
۷. طرد کامل استعمار و جلوگیری از نفوذ اجانب؛
۸. محو هرگونه استبداد و خودکامگی و انحصار طلبی؛
۹. تقویت کامل بنیه دفاع ملی برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی نظام اسلامی؛
۱۰. تنظیم سیاست خارجی کشور بر اساس معیارهای اسلام و تعهد برادرانه نسبت به همه مسلمانان و حمایت بی‌دریغ از مستضعفان جهان؛
۱۱. ایجاد روابط صلح آمیز متقابل با دول غیر محارب؛
۱۲. حمایت از مبارزه حق طلبانه مستضعفان در برابر مستکبران در هر نقطه از جهان، در عین خودداری کامل از هرگونه دخالت در امور داخلی ملت‌های دیگر؛^۲
- در واقع آرمان‌های برون مرزی و مسئولیت‌های فراملی انقلاب اسلامی، میل به صدور پیام انقلاب و حمایت همه جانبه از ملل

۱. موارد فوق برگرفته از اصول ۳، ۴، ۱۹، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است.
 ۲. موارد فوق برگرفته از اصول ۳، ۶، ۷، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۷، ۱۵۲ و ۱۵۴ قانون اساسی ج. ا. ا. است.

مستضعف و مسلمانان جهان و در انداختن طرحی نو در نظام بین الملل داشت. در این رابطه بنیانگذار جمهوری اسلامی در نخستین سال پیروزی انقلاب و تعیین راهبرد سیاست خارجی اعلام داشت:

«ملت آزاده ایران اکنون از ملت‌های مستضعف جهان در مقابل آنهایی که منطبقشان توپ و تانک و شعارشان سرنیزه است، کاملاً پشتیبانی می‌نماید. ما از تمام نهضت‌های آزادی‌بخش در سرتاسر جهان که در راه خدا و حق و حقیقت و آزادی مبارزه می‌کنند، پشتیبانی می‌کنیم.»^۱

البته ایشان در وصیت‌نامه سیاسی - الهی خود نظریه یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را طرح کردند و فرمودند: «و شما ای مستضعفان جهان! و ای کشورهای اسلامی و مسلمان جهان!... به سوی یک دولت اسلامی با جمهوری آزاد و مستقل به پیش بروید.»

ج. آرمان‌های اقتصادی

هر چند انقلاب اسلامی، انقلابی صرفاً اقتصادی نبوده و به هیچ وجه با الگوهای مارکسیستی قابل تفسیر نمی‌باشد، در عین حال آرمان‌های آن شامل ابعاد اقتصادی نیز می‌شود.

۱. جلوگیری از غارت بیت المال توسط خاندان شاهنشاهی و وابستگان آن؛
۲. حفظ ذخایر زیرزمینی؛
۳. تلاش در راه پیشرفت صنعتی و تکنولوژیک کشور از طریق برنامه‌ریزی اقتصادی، استفاده از علوم و فنون، تربیت افراد ماهر و...؛
۴. استقلال و خودکفایی اقتصادی؛
۵. تأمین خودکفایی در علوم و فنون، صنعت و کشاورزی؛
۶. پی‌ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه، مسکن، کار بهداشت و تعمیر بیمه؛
۷. ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت؛
۸. تأمین نیازهای اساسی شامل مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده؛
۹. تأمین شرایط برای اشتغال کامل؛
۱۰. تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در اداره کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد؛
۱۱. عدم اجبار افراد به کار معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری؛
۱۲. منع اضرار به غیر، انحصار، احتکار و ربا؛
۱۳. منع اسراف و تبذیر؛
۱۴. جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور؛
۱۵. تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی؛
۱۶. عدالت اقتصادی و کم کردن فاصله طبقاتی؛
۱۷. رسیدگی به روستاهای کشور و محرومیت‌زدایی از آنها.^۲

۱. صحیفه نور، ج ۱۱، ص ۲۵۹.

۲. بعضی از موارد برگرفته از اصول ۳، ۳۱، ۴۳ قانون اساسی است.

جمع‌بندی:

انقلاب اسلامی ایران به جهت رویکرد اسلامی‌اش درباره انسان و جامعه، این نکته را در رأس آرمان‌های خود توجه دارد که هدف نهایی از همه این اقدامات و تلاش‌ها، زمینه‌سازی و فراهم کردن بستر لازم برای نیل انسان به کمال حقیقی است، که اساساً هدف خلقت انسان بوده است، یعنی همان عبادت و تقوی. از آنجا که جامعه انسانی بدون برخورداری از لوازم و زمینه‌های مناسب، رشد معنوی هم نمی‌تواند پیدا کند، بنابراین نظام سیاسی و اقتصادی و اجتماعی مناسب، مقدمه تعالی معنوی و کمال حقیقی انسان است. در مباحث مربوط به نبوت، به عنوان یکی از اصول اعتقادی اسلام، این بحث مطرح می‌شود که غایت بعثت انبیای الهی، تزکیه انسان و ارائه نظری و عملی راه تکامل است:

«انسان اگر به همین حد طبیعت بود و بیشتر از این چیزی نبود، دیگر احتیاج به اینکه یک چیزی از عالم غیب برای انسان فرستاده بشود تا انسان را تربیت بکند... نبود... خدای تبارک و تعالی که خالق همه چیز است، این روابط را می‌داند. از این جهت به وحی الهی برای یک عده‌ای از اشخاصی که کمال پیدا کرده‌اند و کمالات معنویه را دنبالش کردند و فهمیدند، روابطی حاصل می‌شود مابین انسان و عالم وحی. به او وحی می‌شود و برای تربیت آن ورق دوم انسان بعث می‌شوند، می‌آیند در بین مردم و مردم را تربیت می‌کنند.»^۱

بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که مهم‌ترین و برترین آرمان انقلاب اسلامی ایران، گسترش و تعمیق ارزش‌ها بوده است و اساساً بدون چنین غایتی، نمی‌توان ماهیت انقلاب را اسلامی دانست.

۱. صحیفه نور، ج ۲، ص ۲۲۷.